

POWIATOWY URZĄD PRACY W JASTRZĘBIU ZDROJU

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

**W JASTRZĘBIU ZDROJU
W I półroczu 2009 ROKU**

Przedruk w całości lub w części
oraz wykorzystanie danych statystycznych
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

opracowanie: Agnieszka Kłuszo, Żaneta Szymaniec
Powiatowy Urząd Pracy w Jastrzębiu Zdroju

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
UWAGI METODOLOGICZNE.....	5
DOBÓR PRÓBY	6
MIERNIKI STOSOWANE DO MONITORINGU	7
BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW.....	8
NAPŁYW BEZROBOTNYCH.....	10
WSKAŹNIK DŁUGOTRWAŁEGO BEZROBOCIA	12
RANKING ZAWODÓW WEDŁUG LICZBY OFERT PRACY	14
BEZROBOTNI I OFERTY PRACY WG PKD	16
RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	17
PODSUMOWANIE.....	21
ANEKS	22
SPIS ZAWODÓW UJĘTYCH W RAPORCIE	22
SPIS TABEL	23

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to jedna z podstawowych metod obserwacji i analizy rynku pracy. Analiza porównawcza ofert pracy i bezrobotnych wg zawodów pozwala wyłonić zawody nadwyżkowe i deficytowe wśród zarejestrowanych bezrobotnych, co może stanowić sygnał dla osób stojących przed wyborem przyszłego zawodu, jak również pozwoli na zaplanowanie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych pozostających w ewidencji tutejszego urzędu. Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych posłuży w szczególności do:

- określenia kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenia bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenia odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych,
- bieżącej korekty poziomu, struktury, treści kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- usprawnienia poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- ułatwienia realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich zatrudnienia.

Podstawą opracowania rankingu są zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych Departamentu Rynku Pracy. Raport opracowany został na podstawie danych z:

- załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy”,
- załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni oraz oferty pracy wg zawodów i specjalności”,
- rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 08.12.2004r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności (Dz.U. nr 265, poz. 2644 z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z dnia 31 grudnia 2007 r.),
- ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. nr 99, poz. 1001 z dnia 20.04.2004 r. z późniejszymi zmianami).

Celem niniejszej analizy jest ukazanie sytuacji na lokalnym rynku pracy w I półroczu 2009 roku, a w szczególności jak kształtowało się bezrobocie oraz w jakich zawodach pracodawcy najczęściej składali zapotrzebowanie na pracowników.

Prezentowany materiał zawiera:

- analizę bezrobocia według zawodów oraz według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy tych bezrobotnych, którzy przed zarejestrowaniem poprzednio pracowali; analiza obejmuje osoby bezrobotne rejestrujące się w okresie I-VI 2009 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jastrzębiu Zdroju;
- analizę ofert pracy według zawodów oraz według rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę zgłaszającego ofertę pracy; analiza dotyczy ofert

pracy ewidencjonowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jastrzębiu Zdroju w okresie I-VI 2008 r.;

- analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o interpretację wskaźników intensywności nadwyżki (deficytu);
- wnioski.

Analiza ta jest skierowana do samorządu terytorialnego, szkół ponadgimnazjalnych, wyższych uczelni, jednostek szkolących, centrów kształcenia ustawicznego, dla wszystkich zajmujących się polityką zatrudnienia.

Uwagi metodologiczne

W dobie gospodarki rynkowej szczególną uwagę należy poświęcić na dostosowanie systemu kształcenia do zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje pracowników. Realizowanie tego zamierzenia wymaga zastosowania sprawnego systemu informacyjnego opartego na weryfikacji i analizie bieżących danych dotyczących poziomu i struktury bezrobocia oraz ofert pracy.

W tym celu opracowano metodologię wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych. MZDiN jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz. Dane te stanowią niezbędne informacje dla prawidłowego funkcjonowania systemu szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, czyli – *stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do PUP w danym zawodzie do średniomiesięcznej rejestracji osób bezrobotnych w tym samym zawodzie i w tym samym okresie czasu jest większy od 1,1.*

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, czyli – *stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do PUP w danym zawodzie do średniomiesięcznej rejestracji osób bezrobotnych w tym samym zawodzie i w tym samym okresie czasu jest mniejszy od 0,9.*

Natomiast, jeżeli stosunek ten zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1 to zawód należy uważać za **zawód zrównoważony**, czyli wykazujące równowagę na rynku pracy.

Dobór próby

Określono poziom istotności danych na poziomie 10. W opracowaniu nie uwzględniono zawodów, w których zarejestrowanych jako bezrobotne jest mniej niż 10 osób oraz takich, na które było małe zapotrzebowanie (liczba ofert pracy w ciągu roku nie przekraczała 10). Takie ograniczenie umożliwia odrzucenie zawodów, które pojawiają się na lokalnym rynku pracy incydentalnie – jedynie kilka razy w ciągu okresu sprawozdawczego.

Wybór wartości minimalnej liczebności reprezentantów danego zawodu został poprzedzony analizą stopnia adekwatności struktury próby badawczej do struktury badanej populacji. Poniżej zostały przedstawione wyniki tej analizy – okazało się, że zmniejszenie wartości minimalnej liczebności reprezentantów danego zawodu poniżej 10 nie powoduje znaczących zmian w strukturze próby (taki zabieg skutkowałby natomiast z pewnością obniżeniem czytelności raportu).

Tabela 1 - Dobór próby wg struktury wybranych kategorii bezrobotnych

	STRUKTURA GRUP WG WYBRANYCH KATEGORII BEZROBOTNYCH		
	KOBIETY	ABSOLWENCI	BEZROBOTNI POWYŻEJ 12 M-CY
Populacja (3157 os.) 362 zawody	60,75%	6,78%	16,38%
Próba – pow. 5 (2660 os. =84,25%) 78 zawodów	61,43%	6,7%	15,15%
Próba – pow. 10 (2445 os. = 77,45%) 49 zawodów	62,04%	7,12%	15,09%
Próba – pow. 15 (2265 os. =71,75%) 35 zawodów	63,22%	7,5%	14,97%
Próba – pow. 20 (2074 os. =65,69%) 24 zawody	64,56%	8,05%	14,75%

Tabela 2 - Dobór próby wg liczby ofert pracy

	%
Całość (1526 ofert.) 167 zawodów	100%
Próba – pow. 5 (1299 oferty) 55 zawodów	85,12
Próba – pow. 10 (1082 oferty) 28 zawodów	70,9%
Próba – pow. 15 (951 ofert) 18 zawodów	62,32%
Próba – pow. 20 (859 ofert) 13 zawodów	56,29%

W monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych uwzględniono grupę 59 zawodów oraz bezrobotnych bez zawodu, które są najbardziej istotne na lokalnym rynku pracy. Analizą w zakresie struktury bezrobotnych objęto 78,77% zarejestrowanych bezrobotnych, analizą w zakresie struktury ofert pracy objęto 76,68% zaewidencjonowanych

ofert pracy. Pominięto zawody, których przedstawiciele lub oferty pojawiły się mniej niż 10 razy w ciągu I półrocza 2009r.

Lista zawodów ujętych w niniejszym opracowaniu znajduje się w Aneksie.

Mierniki stosowane do monitoringu

Analizę diagnostyczną przeprowadzono przy wykorzystaniu ilościowych parametrów opisujących napływ ofert pracy wg zawodów oraz napływ bezrobotnych w analogicznych kategoriach zawodowych w I półroczu 2009 roku.

Ponadto wykorzystano mierniki tj.:

- **Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej** w danym zawodzie – oznacza różnicę między średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w danym roku, a średnią miesięczną liczbą zgłoszonych ofert pracy w określonym zawodzie w danym roku;
- **Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów** – oznacza iloraz średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w danym roku i średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w określonym zawodzie w danym roku;
- **Wskaźnik szansy uzyskania oferty w danym zawodzie** – oznacza iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie w danym roku, będącej w dyspozycji powiatowego urzędu pracy i średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w określonym zawodzie w danym roku.
- **Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie** – oznacza iloraz liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, wg stanu w końcu danego roku i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie wg stanu w końcu danego roku, w ujęciu procentowym.

Bezrobotni według zawodów

Liczba bezrobotnych w dniu 30.06.2009r. wyniosła 3157 os., w tym kobiety to 60,75% (1918 os.).

Największą kategorię stanowią bezrobotni bez zawodu (857 os., 27,14% bezrobotnych, w tym kobiety stanowią 56,7%).

Strukturę bezrobotnych według zawodów przedstawia tabela nr 6, w której zestawiono zawody, w których zarejestrowanych jest 10 i więcej osób oraz zawody, w których zgłoszono 10 i więcej ofert pracy.

Tabela 3 – Struktura bezrobotnych wg zawodów

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	BEZROBOTNI OGÓŁEM	BEZROBOTNE KOBIETY	BEZROBOTNI ABSOLWENCI-RAZEM	BEZROBOTNI ABSOLWENCI-KOBIETY	BEZROBOTNI POWYŻEJ 12 M-CY-RAZEM	BEZROBOTNI POWYŻEJ 12 M-CY-KOBIETY
1.	"000000"	Bez zawodu	857	486	148	83	45	29
2.	"522107"	Sprzedawca	335	317	5	5	78	75
3.	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	90	77	3	2	18	17
4.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	76	71	1	1	18	16
5.	"711101"	Górnik eksploatacji podziemnej	65	0	0	0	16	0
6.	"743304"	Krawiec	59	58	1	1	11	11
7.	"512201"	Kucharz	56	50	0	0	14	13
8.	"931301"	Robotnik budowlany	50	1	0	0	9	0
9.	"722204"	Ślusarz	47	1	0	0	11	1
10.	"913207"	Sprzątaczką	42	42	0	0	18	18
11.	"931101"	Robotnik górniczy dołowy	42	0	0	0	2	0
12.	"512301"	Bufetowy [barman]	38	34	0	0	9	8
13.	"512302"	Kelner	37	29	1	1	7	7
14.	"741201"	Cukiernik	33	25	1	1	2	2
15.	"712102"	Murarz	32	0	0	0	6	0
16.	"244104"	Pedagog	31	29	6	6	1	1
17.	"914103"	Robotnik gospodarczy	27	13	0	0	9	7
18.	"741203"	Piekarz	26	10	0	0	4	4
19.	"743604"	Szwaczka	24	24	0	0	8	8
20.	"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	23	21	0	0	5	5
21.	"311502"	Technik mechanik	21	1	0	0	1	0
22.	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	21	14	0	0	1	0
23.	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	21	17	1	1	1	1
24.	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	21	19	0	0	12	12
25.	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	20	17	0	0	5	5
26.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	20	0	0	0	0	0
27.	"712301"	Cieśla	19	0	0	0	5	0
28.	"723303"	Mechanik maszyn i urządzeń górniczych	18	9	0	0	1	0

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	BEZROBOTNI OGÓŁEM	BEZROBOTNE KOBIETY	BEZROBOTNI ABSOLWENCI-RAZEM	BEZROBOTNI ABSOLWENCI-KOBIETY	BEZROBOTNI POWYŻEJ 12 M-CY-RAZEM	BEZROBOTNI POWYŻEJ 12 M-CY-KOBIETY
29.	"413103"	Magazynier	17	10	0	0	1	1
30.	"722304"	Tokarz	17	8	0	0	3	1
31.	"241990"	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	16	14	3	2	3	2
32.	"312102"	Technik informatyk	16	8	0	0	3	1
33.	"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	16	4	0	0	2	1
34.	"913204"	Pomoc kuchenna	16	15	0	0	8	8
35.	"931102"	Robotnik naziemny [górnictwo]	16	8	0	0	2	1
36.	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	15	11	2	1	4	4
37.	"512202"	Kucharz małej gastronomii	15	10	2	2	0	0
38.	"641101"	Rolnik pracujący na własne potrzeby	15	13	0	0	4	3
39.	"714101"	Malarz budowlany	15	3	0	0	4	1
40.	"714103"	Malarz – tapeciarsz	14	6	0	0	4	2
41.	"742207"	Stolarz meblowy	14	0	0	0	0	0
42.	"421102"	Kasjer handlowy	13	12	0	0	1	1
43.	"913206"	Salowa	13	13	0	0	5	5
44.	"247901"	Specjalista administracji publicznej	11	11	0	0	2	2
45.	"311302"	Technik elektryk	11	0	0	0	3	0
46.	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	11	6	0	0	1	0
47.	"742204"	Stolarz	11	0	0	0	1	0
48.	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	11	0	0	0	0	0
49.	"931201"	Kopacz	11	0	0	0	1	0
50.	"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	7	0	0	0	0	0
51.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	7	2	0	0	0	0
52.	"224101"	Pielęgniarka	6	6	0	0	2	2
53.	"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	6	0	0	0	1	0
54.	"915206"	Woźny	6	5	0	0	3	3
55.	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	4	0	0	0	1	0
56.	"712901"	Konserwator budynków	3	0	0	0	1	0
57.	"341201"	Agent ubezpieczeniowy	1	0	0	0	0	0
58.	"522108"	Sprzedawca w stacji paliw	1	0	0	0	0	0
59.	"711190"	Pozostali górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	1	0	0	0	0	0
60.	"722290"	Pozostali ślusarze i pokrewni	0	0	0	0	0	0

Najliczniej reprezentowany zawód to sprzedawca (335 os.), który posiada co dziesiąty bezrobotny w Jastrzębiu Zdroju (10,6%). Jest to zawód silnie sfeminizowany (94,6% sprzedawców to kobiety) oraz cechujący się dużym odsetkiem bezrobotnych pow. 12 miesięcy (23,3%).

Napływ bezrobotnych

Napływ bezrobotnych w ewidencji urzędu pracy wyniósł w I półroczu 2009 r. 3338 os. (w tym 53,44% kobiet, czyli 1784 os.).

Najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się jako osoby bez zawodu 1180 os. (35,35%) oraz sprzedawcy 273 os. (8,18%)

Napływ bezrobotnych według zawodów przedstawia tabela nr 7, w której zestawiono zawody, w których zarejestrowanych jest co najmniej 10 osób oraz zawody, w których zgłoszono 10 i więcej ofert pracy.

Tabela 4 – Napływ bezrobotnych wg zawodów

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	BEZROBOTNI OGÓŁEM	BEZROBOTNE KOBIETY	BEZROBOTNI ABSOLWENCI-RAZEM	BEZROBOTNI ABSOLWENCI-KOBIETY
1.	"000000"	Bez zawodu	1180	622	343	193
2.	"522107"	Sprzedawca	273	252	8	8
3.	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	79	67	3	3
4.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	60	55	2	1
5.	"743304"	Krawiec	56	53	3	3
6.	"711101"	Górnik eksploatacji podziemnej	55	0	0	0
7.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	53	0	1	0
8.	"931101"	Robotnik górniczy dołowy	53	0	0	0
9.	"931301"	Robotnik budowlany	52	1	0	0
10.	"512201"	Kucharz	48	38	0	0
11.	"722204"	Ślusarz	47	0	0	0
12.	"512302"	Kelner	42	32	1	1
13.	"741203"	Piekarz	37	5	7	0
14.	"244104"	Pedagog	35	33	10	9
15.	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	30	19	5	4
16.	"512301"	Bufetowy [barman]	30	28	5	5
17.	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	28	23	3	3
18.	"913207"	Sprzątaczką	28	28	0	0
19.	"712102"	Murarz	26	0	0	0
20.	"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	25	24	2	2
21.	"914103"	Robotnik gospodarczy	25	9	0	0
22.	"311502"	Technik mechanik	24	1	1	0
23.	"741201"	Cukiernik	24	17	0	0
24.	"413103"	Magazynier	20	8	0	0
25.	"723303"	Mechanik maszyn i urządzeń górniczych	20	9	0	0
26.	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	19	12	7	4
27.	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	18	11	2	1
28.	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	18	0	0	0

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	BEZROBOTNI OGÓŁEM	BEZROBOTNE KOBIETY	BEZROBOTNI ABSOLWENCI-RAZEM	BEZROBOTNI ABSOLWENCI-KOBIETY
29.	"312102"	Technik informatyk	16	6	2	0
30.	"512202"	Kucharz małej gastronomii	16	9	6	2
31.	"712301"	Cieśla	16	0	0	0
32.	"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	16	3	2	1
33.	"714101"	Malarz budowlany	15	2	0	0
34.	"931201"	Kopacz	15	0	0	0
35.	"241990"	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	14	12	3	2
36.	"421102"	Kasjer handlowy	14	13	0	0
37.	"743604"	Szwaczka	13	13	0	0
38.	"722304"	Tokarz	12	3	0	0
39.	"742207"	Stolarz meblowy	12	0	0	0
40.	"641101"	Rolnik pracujący na własne potrzeby	11	9	1	0
41.	"714103"	Malarz – tapeciarz	11	3	1	0
42.	"742204"	Stolarz	11	0	2	0
43.	"311302"	Technik elektryk	10	0	0	0
44.	"931102"	Robotnik naziemny [górnictwo]	10	5	0	0
45.	"247901"	Specjalista administracji publicznej	9	8	2	2
46.	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	9	5	0	0
47.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	9	1	0	0
48.	"913204"	Pomoc kuchenna	9	8	0	0
49.	"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	8	0	0	0
50.	"913206"	Salowa	8	8	0	0
51.	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	8	6	0	0
52.	"224101"	Pielęgniarka	5	5	0	0
53.	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	3	0	0	0
54.	"712901"	Konserwator budynków	2	0	0	0
55.	"915206"	Woźny	2	1	0	0
56.	"522108"	Sprzedawca w stacji paliw	1	0	0	0
57.	"711190"	Pozostali górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	1	0	0	0
58.	"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	1	0	0	0
59.	"341201"	Agent ubezpieczeniowy	0	0	0	0
60.	"722290"	Pozostali ślusarze i pokrewni	0	0	0	0

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia

Długotrwałe bezrobocie jest zjawiskiem niezwykle negatywnym. Wyklucza ludzi z aktywności zawodowej oraz społecznej, powoduje utratę motywacji do działania a także powoduje, iż osoby pozostające przez długi czas bez możliwości pracy zarobkowej zaczyna cechować „wyuczona bezradność”. Jest to niezwykle niebezpieczne zjawisko, powodujące utratę zdolności oceny sytuacji i brak umiejętności podejmowania jakichkolwiek działań na rzecz poprawy swojej sytuacji.

Zgodnie z „Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” obliczono wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie, który jest mierzony jako iloczyn liczby zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy i liczby zarejestrowanych w zawodzie.

W I półroczu 2009 roku ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie przedstawiał się następująco (w poniższej tabeli uwzględniono zawody, które miały co najmniej 10 przedstawicieli oraz zawody, w których zgłoszono 10 i więcej ofert pracy):

Tabela 5 – Ranking zawodów wg wskaźnika długotrwałego bezrobocia

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU (NA ŻÓŁTO PRÓBA)	BEZROBOTNI OGÓŁEM	BEZROBOTNI POWYŻEJ 12 M-CY - RAZEM	WSKAŹNIK DŁUGOTRWAŁEGO BEZROBOCIA
1.	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	21	12	57,14%
2.	"913204"	Pomoc kuchenna	16	8	50,00%
3.	"915206"	Woźny	6	3	50,00%
4.	"913207"	Sprzątaczką	42	18	42,86%
5.	"913206"	Salowa	13	5	38,46%
6.	"914103"	Robotnik gospodarczy	27	9	33,33%
7.	"743604"	Szwaczka	24	8	33,33%
8.	"224101"	Pielęgniarka	6	2	33,33%
9.	"712901"	Konserwator budynków	3	1	33,33%
10.	"714103"	Malarz – tapeciarz	14	4	28,57%
11.	"311302"	Technik elektryk	11	3	27,27%
12.	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	15	4	26,67%
13.	"641101"	Rolnik pracujący na własne potrzeby	15	4	26,67%
14.	"714101"	Malarz budowlany	15	4	26,67%
15.	"712301"	Cieśla	19	5	26,32%
16.	"512201"	Kucharz	56	14	25,00%
17.	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	20	5	25,00%
18.	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	4	1	25,00%
19.	"711101"	Górnik eksploatacji podziemnej	65	16	24,62%
20.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	76	18	23,68%
21.	"512301"	Bufetowy [barman]	38	9	23,68%
22.	"722204"	Ślusarz	47	11	23,40%
23.	"522107"	Sprzedawca	335	78	23,28%

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu 2009 r.

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU (NA ŻÓŁTO PROBA)	BEZROBOTNI OGÓŁEM	BEZROBOTNI POWYŻEJ 12 M- CY- RAZEM	WSKAŹNIK DŁUGOTRWAL- EGO BEZROBOCIA
24.	"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	23	5	21,74%
25.	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	90	18	20,00%
26.	"512302"	Kelner	37	7	18,92%
27.	"712102"	Murarz	32	6	18,75%
28.	"241990"	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	16	3	18,75%
29.	"312102"	Technik informatyk	16	3	18,75%
30.	"743304"	Krawiec	59	11	18,64%
31.	"247901"	Specjalista administracji publicznej	11	2	18,18%
32.	"931301"	Robotnik budowlany	50	9	18,00%
33.	"722304"	Tokarz	17	3	17,65%
34.	"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	6	1	16,67%
35.	"741203"	Piekarz	26	4	15,38%
36.	"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	16	2	12,50%
37.	"931102"	Robotnik naziemny [górnictwo]	16	2	12,50%
38.	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	11	1	9,09%
39.	"742204"	Stolarz	11	1	9,09%
40.	"931201"	Kopacz	11	1	9,09%
41.	"421102"	Kasjer handlowy	13	1	7,69%
42.	"741201"	Cukiernik	33	2	6,06%
43.	"413103"	Magazynier	17	1	5,88%
44.	"723303"	Mechanik maszyn i urządzeń górniczych	18	1	5,56%
45.	"000000"	Bez zawodu	857	45	5,25%
46.	"931101"	Robotnik górniczy dołowy	42	2	4,76%
47.	"311502"	Technik mechanik	21	1	4,76%
48.	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	21	1	4,76%
49.	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	21	1	4,76%
50.	"244104"	Pedagog	31	1	3,23%
51.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	20	0	0,00%
52.	"512202"	Kucharz małej gastronomii	15	0	0,00%
53.	"742207"	Stolarz meblowy	14	0	0,00%
54.	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	11	0	0,00%
55.	"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	7	0	0,00%
56.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	7	0	0,00%
57.	"341201"	Agent ubezpieczeniowy	1	0	0,00%
58.	"522108"	Sprzedawca w stacji paliw	1	0	0,00%
59.	"711190"	Pozostali górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	1	0	0,00%
60.	"722290"	Pozostali ślusarze i pokrewni	0	0	-

Ranking zawodów według liczby ofert pracy

Rozdział ten zawiera ranking zawodów według liczby ofert ewidencjonowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jastrzębiu Zdroju w I półroczu 2009r. W I półroczu 2009 roku pozyskano 1526 ofert pracy (w rankingu uwzględniono zawody, które miały co najmniej 10 przedstawicieli oraz zawody, w których zgłoszono 10 i więcej ofert pracy).

Tabela 6 - Ranking zawodów wg liczby ofert pracy

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W I-PÓŁROCZU
1.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	251
2.	"522107"	Sprzedawca	112
3.	"913207"	Sprzątaczką	109
4.	"421102"	Kasjer handlowy	88
5.	"711101"	Górnika eksploatacji podziemnej	59
6.	"931301"	Robotnik budowlany	45
7.	"712901"	Konserwator budynków	37
8.	"722204"	Ślusarz	34
9.	"914103"	Robotnik gospodarczy	32
10.	"341201"	Agent ubezpieczeniowy	26
11.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	23
12.	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	22
13.	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	21
14.	"711190"	Pozostali górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	20
15.	"413103"	Magazynier	19
16.	"512201"	Kucharz	19
17.	"915206"	Woźny	18
18.	"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	16
19.	"913204"	Pomoc kuchenna	15
20.	"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	14
21.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	14
22.	"224101"	Pielęgniarka	13
23.	"512301"	Bufetowy [barman]	13
24.	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	13
25.	"722290"	Pozostali ślusarze i pokrewni	13
26.	"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	13
27.	"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	12
28.	"522108"	Sprzedawca w stacji paliw	11
29.	"741203"	Piekarz	10
30.	"743304"	Krawiec	10
31.	"741201"	Cukiernik	9
32.	"742204"	Stolarz	8

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W I-PÓŁROCZU
33.	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	7
34.	"712102"	Murarz	7
35.	"512302"	Kelner	6
36.	"913206"	Salowa	6
37.	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	5
38.	"312102"	Technik informatyk	5
39.	"714101"	Malarz budowlany	4
40.	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	4
41.	"714103"	Malarz – tapeciarz	2
42.	"244104"	Pedagog	1
43.	"512202"	Kucharz małej gastronomii	1
44.	"722304"	Tokarz	1
45.	"742207"	Stolarz meblowy	1
46.	"743604"	Szwaczka	1
47.	"241990"	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0
48.	"247901"	Specjalista administracji publicznej	0
49.	"311302"	Technik elektryk	0
50.	"311502"	Technik mechanik	0
51.	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0
52.	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	0
53.	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0
54.	"641101"	Rolnik pracujący na własne potrzeby	0
55.	"712301"	Cieśla	0
56.	"723303"	Mechanik maszyn i urządzeń górniczych	0
57.	"931101"	Robotnik górniczy dołowy	0
58.	"931102"	Robotnik naziemny [górnictwo]	0
59.	"931201"	Kopacz	0

Bezrobotni i oferty pracy wg PKD

Poniższa tabela zawiera zestawienie liczby bezrobotnych zarejestrowanych w I-półroczu 2009r. (napływ) oraz liczby ofert pracy zgłoszonych w tym okresie według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Tabela 7 – Bezrobotni i oferty wg PKD

SEKCJA PKD	BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W I-PÓŁROCZU	OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W I-PÓŁROCZU
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5	6
Górnictwo i wydobywanie	132	30
Przetwórstwo przemysłowe	334	224
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4	2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	48	24
Budownictwo	332	95
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	568	378
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	101	35
Transport i gospodarka magazynowa	55	23
Informacja i komunikacja	9	16
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	38	57
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	36	54
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	55	64
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	97	126
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	48	114
Edukacja	61	136
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	38	87
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8	29
Pozostała działalność usługowa	195	26
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	346	0
Ogółem	2511	1526

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Wszystkie wartości podawane w tym rozdziale odnoszą się do wskaźnika intensywności nadwyżki / deficytu zawodu. Przyjęto, że zawody o wskaźniku $x < 0,9$ to zawody nadwyżkowe; $x > 1,1$ to zawody deficytowe; pozostałe to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy).

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Oznacza to, że w badanym okresie było więcej ofert pracy aniżeli zarejestrowanych bezrobotnych. Zawody deficytowe to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów jest większy od 1,1.

Tabela 8 – Zawody deficytowe

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA OFERT PRACY ZGŁOSZONYCH W I- PÓŁROCZU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W I- PÓŁROCZU	WSKAŹNIK INTENSYWNOŚCI NADWYŻKI (DEFICYTU) ZAWODÓW
1.	"711190"	Pozostali górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	3,3333	0,1667	20
2.	"712901"	Konserwator budynków	6,1667	0,3333	18,5
3.	"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	2,3333	0,1667	14
4.	"522108"	Sprzedawca w stacji paliw	1,8333	0,1667	11
5.	"915206"	Woźny	3	0,3333	9
6.	"421102"	Kasjer handlowy	14,6667	2,3333	6,2857
7.	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	2,1667	0,5	4,3333
8.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	41,8333	10	4,1833
9.	"913207"	Sprzątaczką	18,1667	4,6667	3,8929
10.	"224101"	Pielęgniarka	2,1667	0,8333	2,6
11.	"913204"	Pomoc kuchenna	2,5	1,5	1,6667
12.	"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	2,1667	1,3333	1,625
13.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	2,3333	1,5	1,5556
14.	"914103"	Robotnik gospodarczy	5,3333	4,1667	1,28
15.	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	3,5	3	1,1667
16.	"711101"	Górnicy eksploatacji podziemnej	9,8333	9,1667	1,0727

Wiele zawodów deficytowych może być wykonywanych przez osoby bez kwalifikacji (woźny, sprzątaczką, pomoc kuchenna, robotnik gospodarczy) lub przez osoby posiadające powszechnie występujące uprawnienie (np. do wykonywania zawodu „Kierowca samochodu osobowego” wystarczy prawo jazdy kat. B); zatem deficyt jest jedynie wskaźnikowy, popyt mogą zaspokoić osoby o wystarczających kwalifikacjach zarejestrowane w innych zawodach (lub jako osoby bez zawodu). Zawód sklasyfikowany na pierwszym miejscu „Pozostali górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni” oraz zawód „Górnicy

eksploatacji podziemnej” są także deficytowe jedynie wskaźnikowo: mogą je wykonywać osoby zarejestrowane w zawodach sklasyfikowanych jako nadwyżkowe: Robotnik górniczy dołowy oraz Robotnik naziemny (górnictwo); być może potrzebne byłoby jedynie uzyskanie większych kwalifikacji poprzez szkolenie zawodowe. Podobna sytuacja dotyczy zawodu „Kasjer handlowy”, który może być wykonywany przez Sprzedawców (zawód sklasyfikowany jako nadwyżkowy) oraz zawodu „Pracownik biurowy”, który jest bliski osobom z zawodem „Pracownik administracyjny” oraz „Asystent ekonomiczny” (zatem też go klasyfikujemy jako deficytowy wskaźnikowo).

W poniższej tabeli ujęto zawody skrajnie deficytowe, w których zgłoszono ofert pracy, natomiast nie rejestrowano w nim bezrobotnych.

Tabela 9 – Zawody skrajnie deficytowe

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA OFERT PRACY ZGŁOSZONYCH W I- PÓŁROCZU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W I- PÓŁROCZU	WSKAŹNIK INTENSYWNOŚCI NADWYŻKI (DEFICYTU) ZAWODÓW
1	"341201"	Agent ubezpieczeniowy	4,3333	0	MAX
2	"722290"	Pozostali ślusarze i pokrewni	2,1667	0	MAX

Należy zauważyć, że w przypadku tych zawodów deficyt jest jedynie wskaźnikowy – mogą je wykonywać osoby zarejestrowane w pokrewnych zawodach (dla Agenta ubezpieczeniowego to Handlowiec i Przedstawiciel handlowy – sklasyfikowane jako zawody nadwyżkowe, dla pozostałych ślusarzy – Ślusarze).

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody nadwyżkowe to takie, gdzie wskaźnik deficytowości (nadwyżki) zawodów jest mniejszy od 0,9.

Tabela 10 – Zawody nadwyżkowe

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA OFERT PRACY ZGŁOSZONYCH W I- PÓŁROCZU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W I- PÓŁROCZU	WSKAŹNIK INTENSYWNOŚCI NADWYŻKI (DEFICYTU) ZAWODÓW
1.	"931301"	Robotnik budowlany	7,5	8,6667	0,8654
2.	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	3,6667	4,6667	0,7857
3.	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	1,1667	1,5	0,7778
4.	"913206"	Salowa	1	1,3333	0,75

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA OFERT PRACY ZGŁOSZONYCH W I- PÓŁROCZU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W I- PÓŁROCZU	WSKAŹNIK INTENSYWNOŚCI NADWYŻKI (DEFICYTU) ZAWODÓW
5.	"742204"	Stolarz	1,3333	1,8333	0,7273
6.	"722204"	Ślusarz	5,6667	7,8333	0,7234
7.	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,6667	1,3333	0,5
8.	"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	2	4,1667	0,48
9.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	3,8333	8,8333	0,434
10.	"512301"	Bufetowy [barman]	2,1667	5	0,4333
11.	"522107"	Sprzedawca	18,6667	45,5	0,4103
12.	"512201"	Kucharz	3,1667	8	0,3958
13.	"741201"	Cukiernik	1,5	4	0,375
14.	"312102"	Technik informatyk	0,8333	2,6667	0,3125
15.	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	0,8333	3	0,2778
16.	"741203"	Piekarz	1,6667	6,1667	0,2703
17.	"712102"	Murarz	1,1667	4,3333	0,2692
18.	"714101"	Malarz budowlany	0,6667	2,5	0,2667
19.	"714103"	Malarz – tapeciarz	0,3333	1,8333	0,1818
20.	"743304"	Krawiec	1,6667	9,3333	0,1786
21.	"512302"	Kelner	1	7	0,1429
22.	"722304"	Tokarz	0,1667	2	0,0833
23.	"742207"	Stolarz meblowy	0,1667	2	0,0833
24.	"743604"	Szwaczka	0,1667	2,1667	0,0769
25.	"512202"	Kucharz małej gastronomii	0,1667	2,6667	0,0625
26.	"244104"	Pedagog	0,1667	5,8333	0,0286

W ewidencji urzędu są także zarejestrowane osoby w zawodach, dla których nie było ofert pracy w zawodzie. Te skrajnie nadwyżkowe zawody są przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 11 – Zawody skrajnie nadwyżkowe

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA OFERT PRACY ZGŁOSZONYCH W I- PÓŁROCZU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W I- PÓŁROCZU	WSKAŹNIK INTENSYWNOŚCI NADWYŻKI (DEFICYTU) ZAWODÓW
1.	"241990"	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0	2,3333	0
2.	"247901"	Specjalista administracji publicznej	0	1,5	0

3.	"311302"	Technik elektryk	0	1,6667	0
4.	"311502"	Technik mechanik	0	4	0
5.	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	3,1667	0
6.	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	0	5	0
7.	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0	13,1667	0
8.	"641101"	Rolnik pracujący na własne potrzeby	0	1,8333	0
9.	"712301"	Cieśla	0	2,6667	0
10.	"723303"	Mechanik maszyn i urządzeń górniczych	0	3,3333	0
11.	"931101"	Robotnik górniczy dołowy	0	8,8333	0
12.	"931102"	Robotnik naziemny [górnictwo]	0	1,6667	0
13.	"931201"	Kopacz	0	2,5	0

Przedstawiciele zawodów nadwyżkowych oraz skrajnie nadwyżkowych powinni zwrócić szczególną uwagę na zawody pokrewne, których wykonywanie umożliwia ich obecne kwalifikacje, lub do wykonywania których niezbędne jest jedynie niewielkie uzupełnienie kwalifikacji formalnych lub doświadczenia. Jest to szansa na wydobyć się z trudnej sytuacji osoby poszukującej pracy w zawodzie, w którym pojawia się mniej ofert pracy, niż jest chętnych do jej wykonywania. Przykładowo: Technik elektryk może pracować jako Elektromonter instalacji elektrycznych, Handlowiec – jako Agent ubezpieczeniowy, Asystent ekonomiczny – jako Pracownik biurowy itd. Najistotniejsza jest chęć do uzupełnienia swoich kwalifikacji oraz otwartość na oferty pracy niekoniecznie dokładnie odpowiadające posiadanemu zawodowi.

Krytyczna jest sytuacja osób posiadających zawód nadwyżkowy sklasyfikowany w grupie zawodów rozpoczynających się od cyfry 9 (prace proste): nie posiadają one kwalifikacji formalnych, często łączy się to z nieznaną zasad panujących na rynku pracy, co utrudnia poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Przez **zawód zrównoważony** należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Zawody zrównoważone to takie, gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1.

Tabela 12 – Zawody zrównoważone

LP	KOD ZAWODU	NAZWA ZAWODU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA OFERT PRACY ZGŁOSZONYCH W I-PÓŁROCZU	ŚREDNIA MIESIĘCZNA LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W I-PÓŁROCZU	WSKAŹNIK INTENSYWNOŚCI NADWYŻKI (DEFICYTU) ZAWODÓW
1	"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	2,6667	2,6667	1
2	"413103"	Magazynier	3,1667	3,3333	0,95

Równowaga jest stanem idealnym, w którym żadna ze stron uczestniczących w grze rynkowej nie jest dyskryminowana, ani uprzywilejowana.

PODSUMOWANIE

Niniejsze badanie objęło I półrocze 2009 roku na jastrzębskim rynku pracy.

Największą grupą wśród jastrzębskich bezrobotnych są osoby bez zawodu (857 os. – 27,14%), najliczniej reprezentowanym zawodem jest sprzedawca (335 os. – 10,6% bezrobotnych). Sprzedawca jest zawodem mocno sfeminizowanym (94,6%). Zawody, w których zarejestrowanych było najwięcej bezrobotnych (powyżej 50 osób) to – poza sprzedawcą – asystent ekonomiczny, pracownik biurowy, górnik eksploatacji podziemnej, krawiec, kucharz, robotnik budowlany. Wyodrębniono zawody, których przedstawiciele najczęściej dotyka długotrwałe bezrobocie (powyżej roku) – są to zawody z grupy prac prostych, niewymagających kwalifikacji: robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, pomoc kuchenna, woźny, sprzątaczką, salowa, robotnik gospodarczy.

Najwięcej ofert pracy pojawiło się w zawodach: pracownik biurowy, sprzedawca, sprzątaczką, kasjer handlowy, górnik eksploatacji podziemnej. Zawody najczęściej poszukiwane znajdują swoje odzwierciedlenie w zawodach reprezentowanych przez bezrobotnych, co oznacza dobre dopasowanie poziomu podaży i popytu na pracę. Jednak analiza napływu bezrobotnych (świadczącego m.in. o rotacji na stanowiskach w danym zawodzie) wskazuje na nieadekwatność w zakresie podaży i popytu na pracę w zawodach: sprzedawca, pracownik biurowy, górnik eksploatacji podziemnej. Sugerujemy dwa źródła problemów z zaspokojeniem potrzeb rynku pracy w tych zawodach:

- problemy związane z kwalifikacjami i oczekiwaniami bezrobotnych (zdezaktualizowane kwalifikacje, brak doświadczenia zawodowego, zbyt wysokie oczekiwania finansowe);
- problemy związane z oczekiwaniami i wymaganiami pracodawców (zbyt niskie wynagrodzenie, praca w godzinach nadliczbowych, praca na podstawie umów cywilno-prawnych lub na stanowiskach refundowanych przez PUP, np. staże).

Rozwiązaniem byłoby poprawienie poziomu kwalifikacji bezrobotnych (szkolenia, umożliwienie nabycia doświadczenia zawodowego) oraz korekta jakości ofert pracy (która leży jednak poza możliwościami wpływu urzędu pracy).

Ranking zawodów kształtuje się następująco (pominięto zawody deficytowe lub nadwyżkowe jedynie wskaźnikowo):

- **zawody deficytowe:** Konserwator budynków, Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, Sprzedawca w stacji paliw, Spawacz ręczny gazowy, Pielęgniarka, Kierowca samochodu ciężarowego;
- **zawody nadwyżkowe:** Salowa, Stolarz, Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, Fryzjer, Mechanik samochodów osobowych, Bufetowy (barman), Kucharz, Cukiernik, Technik informatyk, Specjalista ds. marketingu i handlu, Piekarz, Murarz, Malarz budowlany, Malarz-tapeciarz, Krawiec, Kelner, Tokarz, Stolarz meblowy, Szwaczka, Kucharz małej gastronomii, Pedagog.

Warto podkreślić, że z analizy danych wynika potrzeba elastyczności i dostosowywania się do warunków panujących na rynku. Zarówno bezrobotni (zwłaszcza przedstawiciele zawodów nadwyżkowych), jak i pracodawcy (szczególnie ci, oferujący stanowiska pracy w zawodach deficytowych) powinni doceniać umiejętności przekwalifikowania się oraz wartość adaptacji, dzięki czemu łatwiejsze będzie osiągnięcie równowagi na lokalnym rynku pracy.

Aneks

Spis zawodów ujętych w raporcie

1. "000000" Bez zawodu
2. "224101" Pielęgniarka
3. "241912" Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]
4. "241990" Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani
5. "244104" Pedagog
6. "247901" Specjalista administracji publicznej
7. "311302" Technik elektryk
8. "311502" Technik mechanik
9. "312102" Technik informatyk
10. "321402" Technik żywienia i gospodarstwa domowego
11. "341201" Agent ubezpieczeniowy
12. "341501" Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]
13. "341503" Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]
14. "341902" Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]
15. "343101" Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]
16. "413103" Magazynier
17. "419101" Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]
18. "421102" Kasjer handlowy
19. "512201" Kucharz
20. "512202" Kucharz małej gastronomii
21. "512301" Bufetowy [barman]
22. "512302" Kelner
23. "514102" Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]
24. "522107" Sprzedawca
25. "522108" Sprzedawca w stacji paliw
26. "641101" Rolnik pracujący na własne potrzeby
27. "711101" Górnik eksploatacji podziemnej
28. "711190" Pozostali górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni
29. "712102" Murarz
30. "712301" Cieśla
31. "712901" Konserwator budynków
32. "713604" Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych
33. "714101" Malarz budowlany
34. "714103" Malarz – tapingier
35. "721202" Spawacz ręczny gazowy
36. "722204" Ślusarz
37. "722290" Pozostali ślusarze i pokrewni
38. "722304" Tokarz
39. "723105" Mechanik samochodów osobowych
40. "723303" Mechanik maszyn i urządzeń górniczych
41. "724201" Elektromonter [elektryk] zakładowy
42. "724301" Elektromonter instalacji elektrycznych
43. "741201" Cukiernik
44. "741203" Piekarz
45. "742204" Stolarz
46. "742207" Stolarz meblowy
47. "743304" Krawiec
48. "743604" Szwaczka
49. "832101" Kierowca samochodu osobowego
50. "832302" Kierowca samochodu ciężarowego
51. "913204" Pomoc kuchenna
52. "913206" Salowa
53. "913207" Sprzątaczk
54. "914103" Robotnik gospodarczy
55. "915206" Woźny
56. "931101" Robotnik górniczy dołowy
57. "931102" Robotnik naziemny [górnictwo]
58. "931201" Kopacz
59. "931301" Robotnik budowlany
60. "932104" Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym

Spis tabel

TABELA 1 – DOBÓR PRÓBY WG STRUKTURY WYBRANYCH KATEGORII BEZROBOTNYCH	6
TABELA 2 – DOBÓR PRÓBY WG LICZBY OFERT PRACY	6
TABELA 3 – STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	8
TABELA 4 – NAPŁYW BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	10
TABELA 5 – RANKING ZAWODÓW WG WSKAŹNIKA DŁUGOTRWĄŁEGO BEZROBOCIA	12
TABELA 6 – RANKING ZAWODÓW WG LICZBY OFERT PRACY	14
TABELA 7 – BEZROBOTNI I OFERTY WG PKD	16
TABELA 8 – ZAWODY DEFICYTOWE	17
TABELA 9 – ZAWODY SKRAJNIE DEFICYTOWE	18
TABELA 10 – ZAWODY NADWYŻKOWE	18
TABELA 11 – ZAWODY SKRAJNIE NADWYŻKOWE	19
TABELA 12 – ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE	20